

Pohjois-Karjalan pelastuslaitos -liikelaitoksen osavuositarkastus 2/2022
5991/00.01.03.00/2022

Pelastuslaitos-liikelaitoksen johtokunta 13.10.2022 § 41

Lisätiedot	Pelastusjohtaja Markus Viitaniemi puh. 050 511 8342 markus.viitaniemi@pkpelastuslaitos.fi
Päätösehdotus	Pelastusjohtaja Viitaniemi Markus: Johtokunta hyväksyy osavuositarkastuksen 2/2022.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.
Selostus	<p>Pelastuslaitoksen tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet ovat onnettomuuden toimintavalmiusaika ja potilaan tavoittamisaika sekä pelastuslaitoksessa tehtävä turvallisuutta edistävä työ.</p> <p>Pelastustoimen yksittäisten riskiruutujen toimintavalmiuden toteutumista seurataan riskiruututasoisesti. Palvelutaso on toteutunut pääsääntöisesti palvelutasopäätöksen mukaisena, mutta palvelutasossa on myös puutteita.</p> <p>Toisen vuosikolmanneksen aikana ei olla saavutettu Niinivaaran ja Ranta-kylän alueella 1. riskiruudulle asetettua tavoitetta (Pekkala käynnistyi 5/-2022). Lisäksi muissa riskiruuduissa ei tavoiteaikaa saavutettu mm. Outokummun, Liperin, Ylämyllyn, Lehmon, Uimaharjun, Hammaslahden, Reijolan, Juuan, Nurmeksen ja Valtimon alueella yksittäisissä ruuduissa.</p> <p>Ensihoidon palvelutaso on toteutunut pääsääntöisesti palvelutasopäätöksen mukaisena. Kuitenkin kaikki tavoittamisviiveet ovat kasvaneet vuoteen 2021 verrattuna. Ydintaajaman osalta A-B tehtävien 90 % tavoittamisaika on pidentynyt noin 2 minuuttia vuoteen 2021 verrattuna. Ydintaajamaa on kuuden riskiruudun verran Joensuussa keskustan alueella. Huomioitavaa on, että vuonna 2021 C-tehtävät tavoitettiin Joensuun alueella 90 % tavoiteajassa, mutta maakuntien osalta kyseistä tavoiteaikaa ei saavutettu. Ensimmäisen kvartaalin aikana vuonna 2022 C-tehtävien tavoiteaikaa ei tavoitettu millään alueella. C-tehtävien osalta 90 % tavoittamisaika on kasvanut noin 3 minuuttia vuoteen 2021 verrattuna</p> <p>Onnettomuuksissa on loukkaantunut yhteensä 155 henkilöä ja menehtynyt 10 henkilöä. Pelastuslaitos on pelastanut 48 henkilöä onnettomuuden aiheuttamasta vaaratilanteesta. Pelastuslaitoksen pelastaman omaisuuden arvoksi rakennuspaloissa arvioidaan toisella osavuodella olevan noin 25,6 milj. euroa.</p>

Pelastustoimella on ollut toisen vuosikolmanneksen loppuun mennessä hälytystehtäviä yhteensä 2446 kappaletta. Tehtävät ovat vähentyneet noin 6 % edelliseen toimintavuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Hälytystehtävien määrä kesällä 2022 oli varsin maltillinen, kesämyrskyjä ja maastopaloja oli maakunnassa vähemmän kuin aiempina kesinä.

Ensihoitopalvelulla on ollut toisen vuosikolmanneksen aikana yhteensä 29 698 ensihoitotehtävää (sis. kaikki tehtävät). Tehtävämäärät ovat lisääntyneet +2,2 % edelliseen toimintavuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Pelastuslaitoksen toteuttama turvallisuusviestintä on käynnistynyt alkuvuonna terveysturvallisuussyistä pidetyn keskeytyksen jälkeen. Turvallisuusviestintään on saanut 8,1 % maakunnan asukkaista. Pelastuslaitos on suorittanut 1028 valvontakäyntiä ja käsitellyt 1020 omakotitaloasukkaan paloturvallisuuden itsearviointilomaketta.

Henkilöstön kehityskeskusteluista on toteutunut 56 %.

Liikelaitoksen taloudellinen tulostavoite (ylijäämä ennen satunnaisia eriä) on 0,5 milj. euroa. Toisen vuosikolmanneksen jälkeen pelastuslaitoksen tuloksen ennustetaan olevan -0,26 milj. euroa, joka tarkoittaa sitä, että asetettua tulostavoitetta ei tulla saavuttamaan. Keskeiset haasteet ovat voimakas hintojen nousu kaikissa tuoteryhmissä ja ylitykset henkilöstökuluissa. Henkilöstökulujen ylittymiseen vaikuttaa voimakkaasti sairauspoissaolot, joita on ollut viime vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden yli 1000 päivää enemmän.

Toisen osavuoden jälkeen ensihoidon tulovirta on toteutunut hieman heikompana kuin edellisenä vuonna. Suurin selittävä tekijä on ensihoitopalvelujen laskenut kilometrikertymä ja lisääntyneet tehtävät, joissa potilasta ei kuljeteta hoitolaitokseen.

Heinäkuussa valtioneuvoston antama asetus ensihoidon hinnoittelusta on pienentänyt polttoaineiden hinnan noususta aiheutunutta kustannuspainetta.

Materiaalihankinnoissa on otettu huomioon kansainvälisen turvallisuustilanteen muutos ja sen aiheuttama materiaallinen varautumistarve, joskaan kokonaisuutta ei voida toteuttaa riittävässä laajuudessa ylläkuvatun talouskehityksen vuoksi.

Investoinnit ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti.

Tulosalueittain esitettyinä liikelaitoksen talouteen vaikuttaa merkittäväällä tavalla ensihoitopalvelun tuloksen kehittyminen. Epävarmuutta aiheuttavat ensihoitopalvelun henkilöstökustannukset sekä KELA- ja asiakasmaksutuotot.

Toimenpiteet

Talouden kehityssuunta ja liikelaitokselle asetettu tulostavoite edellyttävät sopeuttavien toimenpiteiden toteuttamista pelastuslaitoksessa.

Ehdotus sopeuttavista toimenpiteistä käsitellään liikelaitoksen johtokunnassa lokakuussa, niiltä sopeuttavien toimenpiteiden tekeminen ei ole mahdollista viranhaltijoiden päätöksin, muun muassa palvelutasopäätöksessä määritettyihin resursseihin ei ole mahdollista tehdä muutoksiksi ilman poliittista käsittelyä. Merkittävimpiä talousvaikutuksia voidaan aikaan saada vain palveluja supistamalla, esim. jättämällä täyttämättä sairaspöissaoloista aiheutuva sijaistarve.

Materiaalista varautumistarvetta ei voida toteuttaa riittävässä laajuudessa ylläkuvatun talouskehityksen vuoksi. Materiaalin ylläpidossa keskitytään toimintavalmiudessa olevan kaluston välttämättömään huolto- ja kunnossapitoon. Näillä rajoittavilla toimilla ei kuitenkaan tule olemaan talouteen voimakkaasti korjaavaa vaikutusta.

Tavoitteiden toteutumista vaikeuttavat tekijät

Toimintavalmiusaikoihin ja potilaan tavoittamisaikaan vaikuttavat keskeisesti pelastuslaitoksessa tehtävien hoitoon varatun resurssin määrä (henkilöstö ja kalusto). Selvää on, että pelastuslaitoksen palvelutuotannon resurssit ovat liian pienet palvelutarpeeseen ja asetettuihin tavoitteisiin nähden ja tämä selittää suurimmalta osalta potilaan tavoittamisajan ja pelastustoiminnan toimintavalmiusaikojen puutteet.

Kuluneen vuoden aikana lisähaasteen ovat aiheuttaneet henkilöstön runsaat sairauspöissaolot. Sairaspöissaoloista huolimatta pelastuslaitoksen toimintavalmiudessa on ollut suhteellisesti tarkasteltuna vain vähän valmiuspöuutetilanteita. Huomionarvioista on myös se, että ensihoitotehtävien määrä on samanaikaisesti kasvanut, kun sitä toteuttava henkilöstö on ollut eniten pöissa.

Muutoin kansainvälisessä turvallisuustilanteessa tapahtunut muutos vaikuttaa selkeästi pelastuslaitoksen tehtäviin ja varautumiseen. Pelastuslaitoksen toimintaa on syytä suunnata eritavoin kuin toimintasuunnitelmassa; samoin muuttunut tilanne edellyttää pelastuslaitosta huolehtimaan muun muassa huoltovarmuudesta ja väestönsuojelutehtävään varautumisesta normaaliaikoja voimakkaammin. Nämä toimet edellyttävät sekä toiminnallisia, että taloudellisia panostuksia.